

Emil Zaitz

Kraków - Zakrzówek, ul. Wyłom

Informator Archeologiczny : badania 6, 194-195

1972

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

KRAKÓW-ZAKRZÓWEK
ul. Wyłom

Muzeum Archeologiczne
w Krakowie

Badania prowadził mgr Emil Zaitz.
Finansowało Muzeum Archeologiczne w Krakowie, Szósty sezon badań.
Osada i szkieletowe cmentarzysko
wczesnośredniowieczne, /X/XI-XIII w./

Badania prowadzone były w północnej partii stanowiska, na obszarze, który przylega do drogi prowadzącej do starego kamieniołomu. Przekopano teren o powierzchni około 4 arów. Dodatkowo wykonano 8 wykopów sondażowych mających na celu sprawdzenie na jakiej powierzchni występują obiekty archeologiczne.

Odkryto 17 jam o charakterze osadniczym. W 11 jamach stwierdzono materiał ceramiczny wczesnośredniowieczny, w jednej materiał późnolatański / fragmenty naczyń grafitowych, a w innej fragmenty naczyń z wczesnego okresu epoki brązu. Pozostałe jamy nie zawierały materiału datującego. W jamach wczesnośredniowiecznych oprócz fragmentów naczyń wczesnośredniowiecznych stwierdzono pojedyncze ułamki naczyń prahistorycznych, grudki polepy i węgle drzewne, a także kamienie wapienne noszące często ślady działania ognia. W 3 wypadkach w obrębie jam wystąpiły drobne ułamki przepalonych kości.

Badania dostarczyły obiektów związanych z wczesnośredniowiecznym cmentarzyskiem szkieletowym. W związku z tym należy sądzić, że zajmowało ono jedynie południową część stanowiska i zostało już całkowicie przebadane. W ciągu 5-ciu poprzednich sezonów badań odkryto 75 grobów. Do obiektów grobowych należy zaliczyć też 7 jam, które nawiązują do grobów swym kształtem i charakterem wypełniska.

Cmentarzysko zajmowało powierzchnię około 11 arów, na obszarze o długości 55 m / na linii południe-północ / i szerokości 28 m / na linii wschód-zachód /. Założone było na miejscu wcześniejszej osady wczesnośredniowiecznej. Datować go można na przełom X/XI wieku do 1 połowy XIII w. Uchwycona w kilku wypadkach stratygrafia obiektów pozwala przypuszczać, że osada jest starsza niż cmentarzysko. Jedynie pojedyncze jamy można uznać za młodsze.

W obrębie cmentarzyska stwierdzono 51 grobów z wyposażeniem. Przy zmarłych znajdowały się: kabłączki akroniowe i pierścionki ze srebra i brązu, kolczyki walcowate ze srebra, paciorki ze szkła i kamieni półszlachetnych, rzadziej

monety, srebrne denary krzyżowe i braktest; narzędzia: żelazne noże i krzesiwa oseeki kamienne; naczynia gliniane i obręcze wiader drewnianych. Sporadycznie występowały części stroju: brązowe sprzączki lirowate /2/ i żelazna półkolista; broń- noże bojowe /2/ i groty włóczni i dziurytu. Jedynie w 24 grobach, położonych głównie w północnej partii cmentarzyska, nie stwierdzono żadnego wyposażenia.

KRĘPCEWO, pow. Pyrzyce

Stanowisko 6

patrz neolit

KRĘPSK, pow. Człuchów

Stanowisko 1

Katedra Archeologii

Uniwersytetu Mikołaja Kopernika

w Toruniu

Badania prowadził mgr Gerard Wilke.

Finansował Prezydium PRN w Ożłuchowie

oraz UMK w Toruniu, Pierwszy sezon badań.

Grodzisko wczesnośredniowieczne/VIII-IX w./.

Prace prowadzono w ramach długofalowego planu badań nad osadnictwem wczesnośredniowiecznym w rejonie jezior Krępako i Szczytno.

Grodzisko usytuowane jest na wyniosłym, około 27 m wysokości cyplu, odcięty od głównego trzonu półwyspu dość głęboką fosą. Majdan o powierzchni 30 x 60 m otoczony pierścieniowatym wałem, szczególnie dobrze czytelnym w części południowej, gdzie osiąga od dna fosy wysokość około 5-6 m. Prace skoncentrowano w południowej części grodziska, gdzie na majdanie założono 5 wykopów o wymiarach 4 x 4 m, oraz wykop ciągły o wymiarach 4x14m przecinający wewnętrzną część wału oraz przylegającą do niego część majdanu. Wykop ten dostarczył interesujących danych na temat konstrukcji wału obronnego, czytelnego w dwóch fazach. Pierwszą fazę stanowił wał posadowiony na warstwie pierwotnego humusu, zbudowany z piaszczystego jądra oblicowanego w górnej części bliżej nie określonymi konstrukcjami drewnianymi. Odkryty wał zachował się na wysokości około 4 m, pierwotnie zaś szerokość jego dochodziła do 14-16 m.

Przy jego wewnętrznej stopie odkryto ślady domostwa mieszkalnego z kamiennym paleniskiem wewnątrz. W kolejnej fazie osadniczej wał nieznacznie powiększono i poszerzono. Również przy jego wewnętrznej krawędzi odkryto nawarstwienia kulturowe, na które składały się pozostałości rumowiska domostwa